

Välfärdsbrottslighet

FÖREBYGGA OCH MOTVERKA VÄLFÄRDSBROTT

Vad är välfärdsbrott?

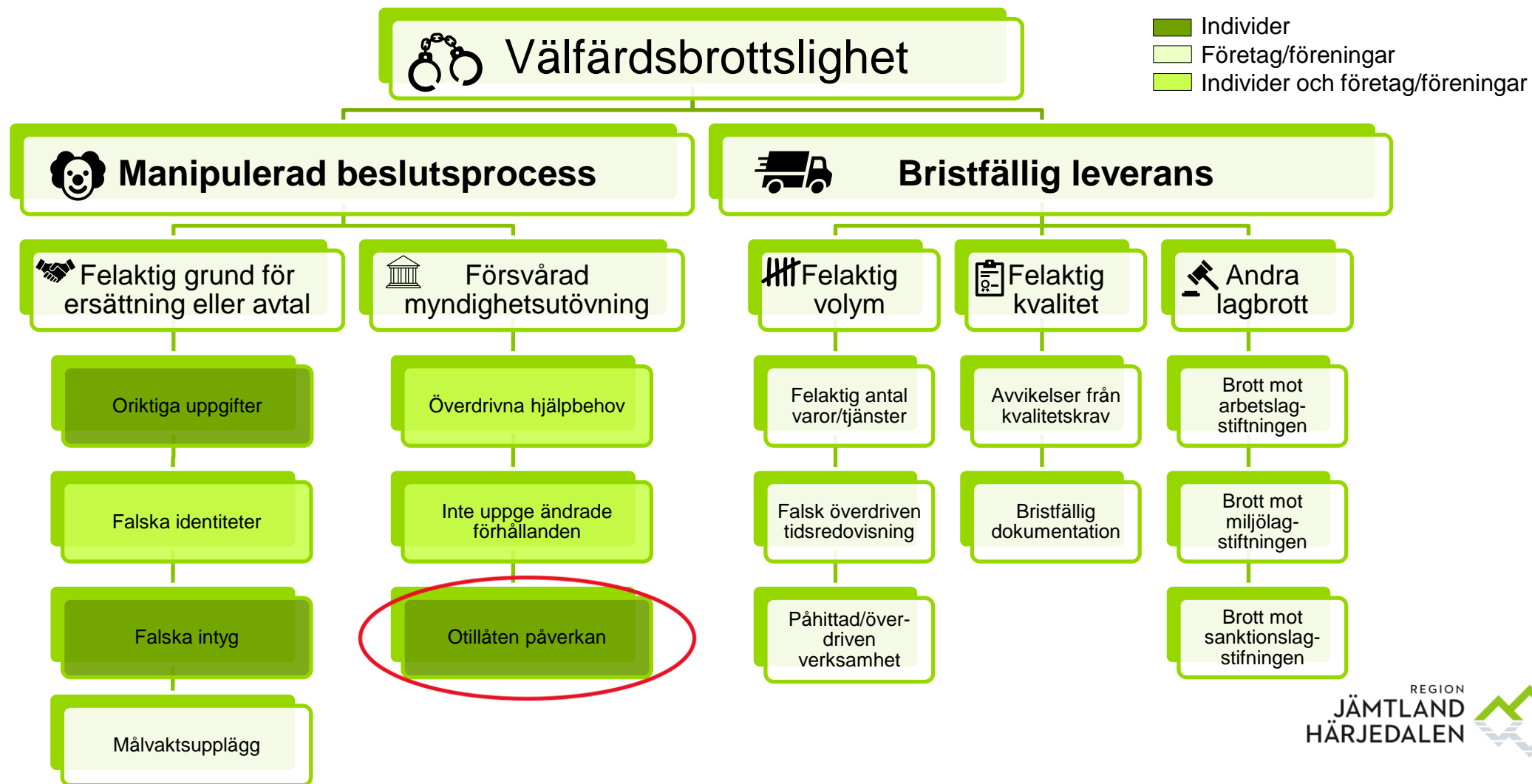

- Det saknas fortfarande en allmänt vedertagen definition av välfärdsbrott. SKR:s definition på välfärdsbrottslighet är följande:
- **”När en aktör – företag, förening eller privatperson – otilbörligen utnyttjar kommuners och regioners välfärdssystem för egen vinning.”**

Välfärdsbrottlighet är ett stort och växande samhällsproblem

- Som påverkar vårt demokratiska system på flera sätt:
 - Offentliga resurser försvinner ur välfärden
 - Påverkar tilliten till myndigheter (kommuner och regioner)
 - Ytterst ett hot mot rättssäkerheten och demokratin och därmed allas problem
- Välfärdsbrottligheten är idag strukturerad, organiserad och sker i nära koppling till den kriminella ekonomin.

Olika typer av välfärdsbrott

Vad är otillåten påverkan?

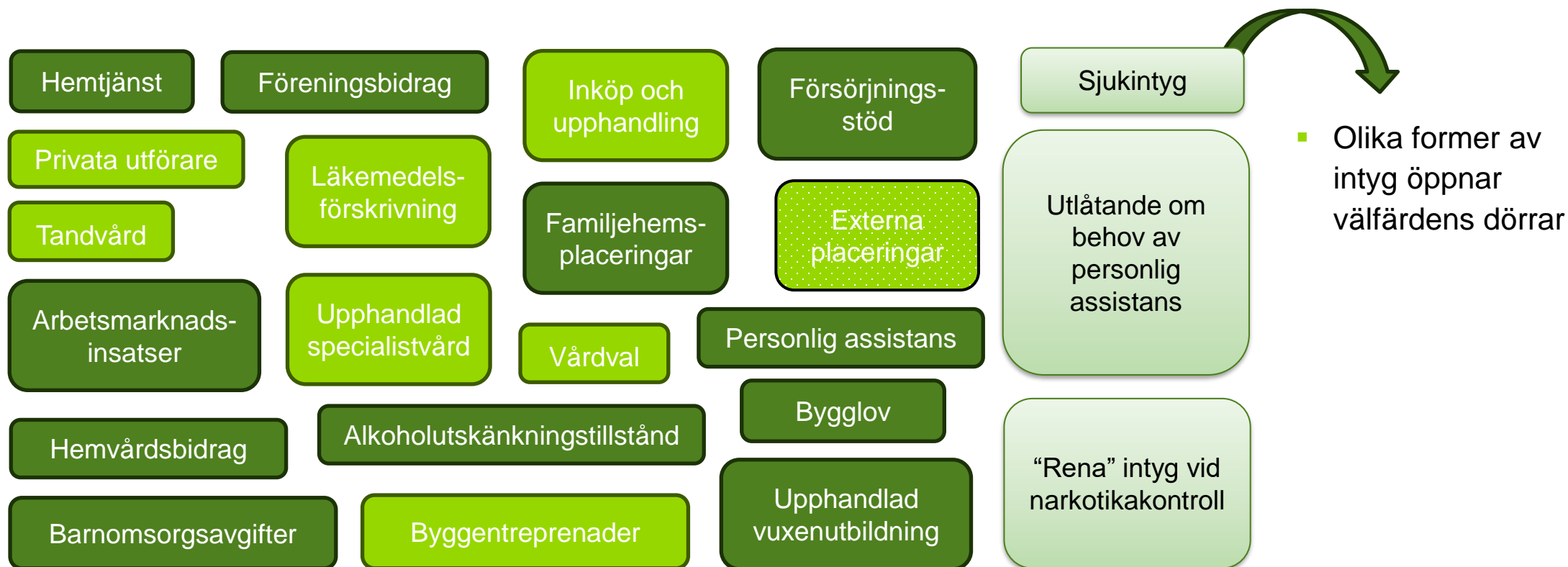
- **Otillåten påverkan är ett samlingsbegrepp för handlingar som syftar till att påverka en tjänsteperson eller förtroendevald att agera på ett annat sätt än denne tänkt, till exempel fatta ett annat beslut inom ramen för myndighetsutövning eller välja att inte polisanmäla händelser.**

Detta kan ta sig olika uttryck:

- Trakasserier – grova förolämpningar, obehagliga mail, sms eller samtal, skuldbeläggning, olovlig filmning och fotografering, olovliga anspelningar
- Hot – hot om våld, dödshot, hot mot anhöriga eller utpressning
- Våld – knuff eller liknande, sparkar eller slag
- Korruption – otillbörliga erbjudanden eller otillbörliga relationer
- Otillåten påverkan är en arbetsmiljöfråga

Risk för välfärdsbrott i många områden

UTGÅNGSPUNKTEN, DÄR DET FINNS PENGAR OCH UTBETALNINGAR, DÄR FINNS DET VÄLFÄRDSBROTT

Välfärdsbrott i nyhetsflödet

NÅGRA EXEMPEL PÅ TIDNINGSARTIKLAR DET SENAST ÅRET

Nyheter **AFTONBLADET**

Varning: Omfattande fusk med tandvårdsstödet

TT

Publicerad 2024-06-04

En stor del av tandvårdsstödet betalas ut felaktigt, skriver företrädare för Inspektionen för...
Foto: Tore Meek/NTB-TT

Tandvårdsstöd för hundratals miljoner kronor betalades ut

SVERIGE

Hvb-hem stängs efter avslöjande om "lyxkonsumtion"

Uppdaterad 10:26 Publicerad 10:02

Kramfors kommun har beslutat att stänga hvb-hemmet Fenix efter flera allvarliga brister. Foto: Mats Andersson Grafik: DN

Brottsdömda anställdes utan bakgrundskontroll och barnen fick spelkonsoler, elsparkcyklar och restaurangbesök på kommunens bekostnad. Nu stänger Kramfors

Läkartidningen

SENASTE Patient med kraftig näsblödning avled - Iv

NYHETER
3 KOMMENTARER

SVT: Capio fuskar med akuta läkarbesök till särskilda boenden

En anonym före detta anställd vid Capio vittnar till SVT om att företaget fuskar med läkarbesök i Region Stockholm för att tjäna pengar. Besök till särskilda boenden för äldre registreras som akuta även om tillstånden inte är det, vilket ökar ersättningen från regionen. Capio uppger att Region Stockholm har full insyn i deras verksamhet och att anklagelserna ska utredas.

Julius von Wright
julius.von.wright@lakartidningen.se

Skåne

"Det som skett är allvarligt och går stick i stäv mot våra riktlinjer, processer och värderingar", säger Bravidas koncernchef Mattias Johansson. Foto: Samuel Steén/TT

Bravida erkänner fel i faktureringen av Region Skåne – ska polisanmäla

UPPDATERAD 30 APRIL
PUBLICERAD 29 APRIL

Byggföretaget Bravida medger nu att man medvetet överfakturerat Region Skåne. Bolaget ska göra en polisanmälan.

Nyheter / Ekobrottsmyndigheten **AFTONBLADET**

Vården den nya kassakon för de kriminella nätverken

Myndigheterna varnar för att kriminella nätverk driver vårdcentraler. Kommuner och regioner betalar ut miljardbelopp till oseriösa vårdföretag.

- ✓ Överfakturering och överrapportering
- ✓ Kreativ bokföring
- ✓ "Lättare än att starta restaurang"

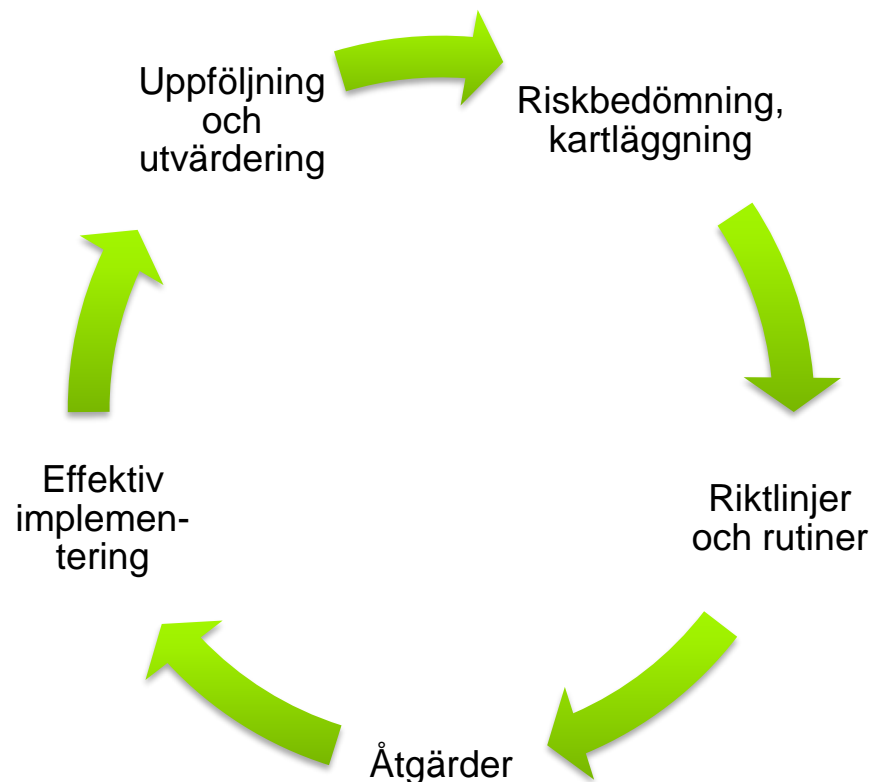
forts. olika typer av välfärdsbrott

- Film från SKR – välfärdsbrott exempel från verkligheten.

https://api.screen9.com/embed/77FE_3-EkRC09zO_5krPAAt-JvQFM_G-zE8VwIWW7y34mRCUSJYHZOMcGD9d-8Ms4

Arbeta mot välfärdsbrottslighet - strategiskt

- Politiskt stöd för att kunna arbeta strategiskt
- Efterlevnad av befintlig lagstiftning
- Riktlinjer och rutiner

Checklista för att arbeta systematiskt med välfärdsbrott

- 1 medvetandegör
- 2 Identifiera och analysera risk
- 3 Stärk närvaro av kontroll
- 4 Uppmärksamma och analysera avvikelser
- 5 Skapa organisatoriska förutsättningar
- 6 Samverka internt och externt
- 7 Agera vid välfärdsbrott och lär av situationen
- 8 Omvärldbevaka och lär av omgivningen

Samverkan i med andra aktörer i länet

En arbetsgrupp har etablerats med syfte att utifrån aktörernas behov identifiera gemensamma åtgärder inom arbetet med välfärdsbrottslighet men med fokus på upphandling/uppföljning av upphandling.

Arbetsgruppen består av representanter från:

- Länsstyrelsen
- Polisen
- Kommunförbundet
- Region Jämtland Härjedalen

forts. samverkan i med andra aktörer i länet

Planerande kunskapshöjande insatser i länet

- 27 februari - polisen bjuder in till en eftermiddag gällande välfärdsbrottslighet.
- 18 mars - digital träff i nätverket Avbrott.
- 9 april - upphandlingskontoret i samverkan med länsstyrelsen bjuder in upphandlare/avtalskontroller för en dag gällande välfärdsbrottslighet.

Förslag till lagändringar på grund av ökningen av välfärdsbrott

- Betalningssäkring – ett verktyg att bekämpa välfärds kriminalitet (Lagändringar föreslås träda i kraft 2025-03-01)
- Uppdrag till Statskontoret att föreslå åtgärder för att förbättra kommuners och regioners uppföljning och kontroll av privata utförare. (redovisas 2025-04-04)
- Uppdrag till Läke medelsverket att kartlägga välfärdsbrottslighet inom apoteksverksamhet (redovisas 2025-09-25)
- Hemställan från SKR - förslag för att förebygga, upptäcka och motverka välfärdsbrottslighet inom hälso- och sjukvård samt tandvård:
 - Ökat informationsutbyte
 - Läke medelsförmånerna
 - Ägar- och ledningsprövning
 - Leverantörskontroll och leverantörsregister
 - Bakgrundskontroller

Tack!